

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут агроєкології та землеустрою

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови науково-
методичної ради НУВГП
е-підпис Валерій СОРОКА
10.02.2022

05-08-041S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Методологія наукових досліджень		Scientific research methodology	
Шифр за ОП	ЦЗП 1.05	Code in Educational Program	
Освітній рівень: магістерський (другий)		Educational level: Master's (second)	
Галузь знань Сфера обслуговування	24	Fields of knowledge Service sector	
Спеціальність Туризм	242	Speciality Tourism	
Освітня програма: Туризм		Educational Program: Tourism	

Силабус навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою Туризм спеціальності 242 Туризм. Рівне. НУВГП. 2022. 9 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/22020/>

Розробник силабусу: Гарнага О.М., к.екон.н., доцент, доцент викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи.

Силабус схвалений на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Протокол № 6 від “03” лютого 2022 року

Завідувач кафедри: Коротун С.І., к.геогр.н., доцент

Керівник ОП: Громаченко К.Ю., к.с.-г.,н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ агроєкології та землеустрою
Протокол № 5 від “8” лютого 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІАЗ: Прищепка А.М., к.с.-г.н., професор

СЗ №-806 в ЕДО.

© Гарнага О.М., 2022
© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	Туризм
Спеціальність	242 Туризм
Рік навчання, семестр	1 рік навчання, 2 семестр
Кількість кредитів	3,0
Лекції:	16/2 години
Практичні заняття:	14/8 години
Індивідуальна робота	ні
Самостійна робота:	60/80 години
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	
Лектор	Гарнага Олександр Миколайович, к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
	
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Гарнага_Олександр_Миколайович
ORCID	0000-0002-5236-7299
Канали комунікації	o.m.gharnagha@nuwm.edu.ua https://exam.nuwm.edu.ua/login/index.php

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни,

Дисципліна «**Методологія наукових досліджень**» передбачає поглиблене вивчення основних організаційних та методологічних засад проведення наукових досліджень в управлінні людськими ресурсами.

Метою курсу є підготовка та залучення студентів до здійснення науково-дослідницької діяльності, ознайомлення їх з основами проведення наукових досліджень, надання їм певних знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження та підготовки ними публікацій, кваліфікаційних робіт. Навчитись застосовувати в дослідженнях методи аналізу інформаційних джерел та організації наукової праці.

Студент повинен знати:

- поняття науки і наукової діяльності;
- порядок вибору і формулювання проблеми і теми наукового дослідження;
- правила формулювання плану наукового дослідження;
- поняття та порядок здійснення наукового дослідження;
- методи та прийоми наукових досліджень;
- джерела пошуку інформації та вимоги до відбору матеріалів;
- вимоги до підготовки й оформлення публікації чи кваліфікаційної роботи.

вміти:

- аналізувати актуальні проблеми розвитку географії рекреації і туризму та критерії вибору напрямку наукового дослідження;
- вирізняти специфіку науково-дослідної діяльності;
- здійснювати пошук інформації у процесі навчальної і наукової роботи з використанням сучасних комп'ютерних технологій;
- застосовувати необхідні методи дослідження;
- оформляти результати досліджень;
- оформити окремі види кваліфікаційних робіт студентів;
- застосовувати набуті знання для подальшої наукової діяльності, вивчення інших дисциплін.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1848>

Загальні компетентності

ЗК1 Діяти на засадах розуміння цивілізаційних гуманітарних цінностей та глобалізаційних процесів, пріоритетів національного розвитку
ЗК 2. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності
ЗК 3. Уміння працювати в міжнародному та вітчизняному професійному середовищі
ЗК 4. Вільне володіння та здатність спілкуватися діловою англійською та іншою (шими) іноземною (ними) мовою (мовами) в професійній діяльності
ЗК 5. Уміння спілкуватися з експертами інших сфер діяльності по актуальних проблемах розвитку туризму і рекреації
ЗК 6. Уміння розробляти проекти та управляти ними
ЗК 8. Здатність до time-менеджменту
ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно
ЗК 12. Здатність знаходити шляхи та методи здійснення науково-обґрунтованих організаційних заходів щодо запобігання забрудненню довкілля в сфері туризму.

Фахові компетентності

ФК1 Здатність визначати основні наукові поняття та категорії методології туризму та рекреації (туризмології) і застосовувати їх у професійній діяльності.

ФК3 Здатність аналізувати геопросторову організацію туристичного процесу і проектувати її розвиток на засадах сталості
 ФК6 Здатність до організації та управління туристичним процесом на локальному та регіональному рівнях, в туристичній дестинації, на туристичному підприємстві
 ФК15 Вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсно-ефективних і екологічно-дружніх технологій при організації туристичної діяльності.

Програмні результати навчання

РН1. Знання передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності на межі предметних областей туризму та рекреації
 РН2. Здатність розуміти і застосовувати на практиці теорії та методологію системи наук, які формують туризмологію
 РН3. Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в сфері туризму
 РН16. Ініціювати інноваційні комплексні проекти, проявляти лідерство під час їх реалізації

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА

Лекцій – 16/2 год. Практ. – 14/8 год. Самостійна робота – 60/80 год.

Методи та технології навчання	Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення

ЛЕКЦІЙНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Тема	
Кількість годин, результати навчання, література	Опис дисципліни
Тема 1. Наука й наукові дослідження у сучасному світі	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН1, РН2, Література: [1,3,5]	Виникнення та еволюція науки. Види та ознаки наукового дослідження. Основні наукові категорії (метод дослідження, наукові факти, дані, гіпотези, теорії). Організація наукової діяльності в Україні. Система наукових ступенів і звань в інших країнах. Історичний розвиток географії, туризму та рекреації. Нові напрямки туристично-рекреаційних досліджень з кінця ХХ - на початку ХХІ ст.
Тема 2. Методологія: сутність, зміст, поняття	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН1, РН2 Література: [1,2,3,4]	Основні поняття: метод, методика, засіб, алгоритм дій. Об'єктивна основа застосовності методів. Типологія методів. Загальнонаукові методи. Основи методології досліджень емпіричного рівня. Методи емпіричних досліджень. Основи методології досліджень теоретичного рівня. Методи теоретичних досліджень. Історія методології, методологічний аспект наукового пізнання, роль і функції методології в сучасній науці. Загальнонаукові методологічні принципи.
Тема 3. Сутність наукових досліджень, їхні особливості та класифікація.	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН1, РН2 Література: [1,3,4,5]	Основні етапи наукових досліджень (постановка мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження, літературний пошук, формулювання завдання, вибір методів дослідження та вимоги до них, експеримент, обробка й аналіз результатів експерименту, оформлення результатів експерименту). Основні відомості про відкриття, винахід і раціоналізаторські пропозиції. Правові норми охорони винаходів та відкриттів. Наукова творчість.

Тема 4. Технологія наукових досліджень	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН1, РН3 Література: [1,3,5]	Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. Правила бібліографічного опису окремих видів документів. Розташування бібліографічних записів у списках літератури і джерел.
Тема 5. Експеримент як метод наукового дослідження	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН1, РН3 Література: [1,3,5]	Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Визначення експерименту. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень. Роль експерименту в отриманні наукових фактів. Особливості економічного експерименту.
Тема 6. Представлення наукових результатів	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН2, РН16 Література: [1,3,5]	Правильне представлення числових значень отриманих результатів. Застосування статистичної обробки результатів. Наглядне представлення результатів у вигляді таблиць, рисунків, гістограм, діаграм різного типу.
Тема 7. Форми впровадження результатів наукового дослідження	
лекцій – 2 год. практ. – 1 год. РН2, РН16 Література: [1,5]	Монографія, наукова стаття, тези доповіді. Реферат, доповідь, виступ, книги. Інформація, інформаційна записка, звіт по науково-дослідній роботі. Особливості впровадження результатів наукового дослідження у виробництво. Науковий звіт, науковий семінар, загальні правила ведення записів експериментів. Загальна характеристика видів кваліфікаційних робіт. Підготовчий етап роботи над курсовою (дипломною) роботою. Робота над текстом курсової (дипломної) роботи. Оформлення курсової і дипломної робіт. Написання доповіді і підготовка презентаційного матеріалу.
Тема 8. Наукова та методологічна культура як чинник підвищення ефективності наукової діяльності	
лекцій – 2 год. практ. – 1 год. РН1, РН2 Література: [1,2,5]	Поняття наукової та методологічної культури. Сучасні умови формування наукової культури. Проблема підвищення ефективності наукової діяльності та різноманіття підходів до її розв'язання. Рефлексія над власним дослідницьким досвідом як засіб підвищення ефективності наукової діяльності.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)
<ul style="list-style-type: none"> • допитливість, ініціативність – під час засвоєння теоретичного матеріалу лекційних занять та самостійної роботи для розширення знань із відповідних тем курсу; • цілеспрямованість, наполегливість – під час виконання практичних робіт, а також індивідуальних завдань для отримання додаткових балів; • адаптивність, командна робота – під час дискусійних обговорень тематичних питань курсу, участі в діловій грі, опрацювання практичних кейсів; • соціальна обізнаність і відповідальність – як результат урахування організаційних вимог курсу, підтримання зворотного зв'язку та вчасного звітування про виконані види діяльності; • критичне мислення, лідерство, креативність – розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі дисципліни та висвітлення результатів під

час навчальних занять, участі в конференціях і круглих столах та/або наукових публікаціях;

- лідерство, розв'язання проблем та формування ідей – як результат командної роботи під час виконання практичних робіт, наукового пошуку вирішення поставлених завдань;

- самонавчання для професійного та особистісного зростання – як результат виконання самостійної роботи, в тому числі з електронними навчальними ресурсами та інформаційними базами.

Форми та методи навчання

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання.

- лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій: використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;

- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;

- задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод "переваги та недоліки", метод "Робота в мережі", ділові ігри, екскурсійні заняття.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднуватися у групи по 5 – 6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і

переконання, виробляють вміння формулювати думки и висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів. Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, внаслідок якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників подій.

Обговорення тематичних зображень дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та інших поточних завдань, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;

– 40 балів – модульні контролі (20+20).

Всього 100 балів.

Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування на університетській платформі MOODLE.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

Інформаційні ресурси

Базова

1. Гордійчук А.С. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2008. 331с.
2. Малигіна В.Д. Методологія наукових досліджень: монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
3. Ростовський В.С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підручник. Київ: ЦУЛ, 2009. 96 с.
4. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: Знання, 2007. 317с.
5. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с.

Допоміжна

6. Абрамов, В. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі) : навч.-метод, посіб. для самост. вивч. дисципліни. К. : КНЕУ, 2005. 178 с.
7. Баєв В.В. Дидактичне забезпечення щодо самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи наукових досліджень в сфері туризму» (для бакалаврів). К.: МАУП, 2015. 31 с.
8. Гілецький Й. Р. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів за геосферним підходом. URL:<http://geoinfo.if.ua/klassifikatsiya-turystska-rekreacijnih-resursiv-za-geosfernym>
9. Дудченко, А.А. Основы научных исследований: учеб. пособие. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.
10. Ковальчук, В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 3-є вид., перероб. і допов. К. : ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
11. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.
12. Методологія і методика наукових досліджень із соціально-економічної географії: конспект лекцій /укл. Н.І. Коновалова, М.М. Цепенда. Чернівці: Рута, 2007. 50 с.

Інформаційні ресурси

13. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua/>
14. Законодавство України . URL : <http://rada.gov.ua/>
15. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
16. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>
17. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL : <http://libr.rv.ua/>
18. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне)). URL : <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>
19. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М.Бекетова. URL : <http://eprints.kname.edu.ua/>
20. Цифровий репозиторій Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. URL : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>
21. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL : http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php

Методичне забезпечення

22. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Національного університету водного господарства та природокористування. URL : <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/metods/>
23. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Тернопільського Національного Економічного Університету. URL : <http://dspace.tneu.edu.ua/>
24. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Ужгородського національного університету. URL : <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

Дедлайни та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно: <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем: <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням: <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/centr-neformaljnoji-osviti>.

Зокрема студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу можуть долучатися представники державних та приватних

туристичних підприємств та організацій України та інших держав.

Правила академічної доброчесності

Списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, передбачає позбавлення студента подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/> та на сайті університету <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Студент зобов'язаний дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП, який встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в університеті, та якими вони мають керуватися у своїй діяльності: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс%20честі%20студентів%20зах.pdf>.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагиату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями встановленими [Положенням про виявлення та запобігання академічного плагиату в НУВГП](#):

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП.

Сайт НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua/>

Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdzili/vyo>

Вимоги до відвідування

Лекції та практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі згідно розкладу.

Консультації будуть проводитися онлайн за допомогою Google Meet за кодом у домовлений зі студентами час.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Оновлення

Зміст даного курсу оновлюється за необхідністю з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик у сфері туризму та готельно-ресторанної справи. Студенти можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузі. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

Інформація щодо іноземних сайтів, які може використати студент для вивчення даної дисципліни за окремими темами наводиться в презентаціях освітньої компоненти представлених в системі Moodle.

Також для поглибленого вивчення дисципліни здобувачам освіти пропонуються міжнародні інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

ProQuest <https://about.proquest.com/products-services/ebooks/ebooks-main.html>

Лектор

Гарнага О.М., к.еко.н., доцент